

EUROPA-PARLAMENTET

2014 - 2019

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender

2014/2236(INI)

15.4.2015

UDKAST TIL BETÆNKNING

om socialt iværksætteri og social innovation til bekæmpelse af arbejdsløshed
(2014/2236(INI))

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender

Ordfører: Verónica Lope Fontagné

PR_INI

INDHOLD

	Side
FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING	3
BEGRUNDELSE	8

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om socialt iværksætteri og social innovation til bekæmpelse af arbejdsløshed (2014/2236(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til Kommissionens meddelelse af 3. marts 2012 "Europa 2020. En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst" (COM(2010) 2020),
- der henviser til sin beslutning af 6. februar 2013 om virksomheders sociale ansvar: gennemsigtig og ansvarlig adfærd i erhvervslivet samt bæredygtig vækst¹,
- der henviser til sin beslutning af 19. februar 2009 om socialøkonomi²,
- der henviser til artikel 184 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 346/2013 af 17. april 2013 om europæiske sociale iværksætterfonde,
- der henviser til sin beslutning af 20. november 2012 med titlen "Initiativ for socialt iværksætteri - At skabe et gunstigt klima for sociale virksomheder som kerneelementer i den sociale økonomi og den sociale innovation"³,
- der henviser til sin erklæring af 10. marts 2011⁴,
- der henviser til Rådets konklusioner af 20. maj 2014 om fremme af unges iværksætterkultur for at sikre social inklusion af unge⁵,
- henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1296/2013 af 11. december 2013 om et EU-program for beskæftigelse og social innovation ("EaSI"), som indfører aksen "Mikrofinansiering og socialt iværksætteri",
- der henviser til Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 20. oktober 2011 med titlen "Initiativ for socialt iværksætteri" (COM(2011)0682),
- der henviser til forretningsordenens artikel 52,
- der henviser til betænkning fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender (A8-0000/2015),

A. der henviser til, at socialøkonomien giver beskæftigelse til over 14 millioner mennesker,

¹ Vedtagne tekster, P7_TA(2013)0049.

² EUT C 76 E af 25.3.2010, s. 16.

³ Vedtagne tekster, P7_TA(2012)0429.

⁴ EUT C 199 E af 7.7.2012, s. 187.

⁵ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/da/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614\(04\)&from=DA](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/da/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614(04)&from=DA).

hvilket udgør omkring 6,5 % af EU's arbejdsstyrke; der henviser til, at der er to millioner socialøkonomiske virksomheder i EU, hvilket svarer til 10 % af alle Unionens virksomheder;

- B. der henviser til, at den økonomiske og finansielle krise har medført større fattigdom og social udstødelse samt en stigning i langtidsledigheden;
- C. der henviser til, at de socialøkonomiske virksomheder er mere fleksible og innovative, tilbyder gunstige arbejdsforhold og tilpasser sig bedre til de økonomiske og sociale vilkår;
- D. der henviser til, at de socialøkonomiske virksomheder er kendetegnet ved en stærk indblanding i virksomhedsledelsen fra deres medlemmers eller aktionærs side og stor gennemsigtighed i forbindelse med deres transaktioner, og at de imødekommer den stigende efterspørgsel fra borgerne efter en etisk, social og miljøvenlig adfærd i erhvervslivet;
- E. der henviser til, at de socialøkonomiske virksomheder omfatter en bred vifte af selskaber, og at størstedelen af disse virksomheder ikke anerkendes af en retlig ramme på EU-plan og kun anerkendes på nationalt plan i visse medlemsstater, med forskellige juridiske former;
- F. der henviser til, at social innovation vedrører nye ideer – det være sig produkter, tjenesteydelser eller modeller for social organisation, der sigter mod at imødekomme nye sociale og miljømæssige krav og udfordringer, såsom en aldrende befolkning, balance mellem arbejds- og familieliv, forvaltning af mangfoldighed, ungdomsarbejdsløshed eller klimaændringer;
- G. der henviser til, at den manglende anerkendelse, som de socialøkonomiske virksomheder i mange tilfælde står over for, gør det endnu vanskeligere for dem at få adgang til såvel offentlig som privat finansiering; der henviser til, at de socialøkonomiske virksomheder hovedsagelig er små og mellemstore virksomheder samt mikrovirksomheder;
- H. der henviser til, at uddannelse og erhvervsuddannelse bør være prioritetsområder med hensyn til at fremme iværksætterånd blandt de unge;
- I. der henviser til, at socialøkonomien og især indslusningsvirksomhederne tilbyder beskæftigelsesmuligheder til de personer, der er kommet længst væk fra arbejdsmarkedet;

Indledning

1. bekræfter, at socialøkonomiske virksomheder er virksomheder, hvis hovedformål er at opfylde deres sociale mål, uanset om det drejer sig om jobskabelse for udsatte befolkningsgrupper, levering af tjenesteydelser til deres medlemmer eller mere generelt at skabe en positiv social eller miljømæssig indvirkning, hvilket er vigtigere end profitmaksimering for deres medlemmer eller aktionærer, idet de geninvesterer deres profit for at nå de pågældende mål; påpeger, at de socialøkonomiske virksomheder i EU, til trods for deres indbyrdes juridiske og aktivitetmæssige forskelle, har en række genkendelige særtræk til fælles;

2. understreger, at de socialøkonomiske virksomheder er dybt forankrede lokalt og regionalt, hvilket giver dem et bedre kendskab til de konkrete behov og mulighed for at tilbyde produkter og tjenesteydelser, der passer hertil, samt for at forbedre den sociale og territoriale samhørighed;
3. glæder sig over stigningen i antallet af traditionelle virksomheder, som i deres forretningsprogrammer anvender strategier for virksomheders sociale ansvar; minder om, at det – for at en virksomhed kan betragtes som en socialøkonomisk virksomhed – ikke er tilstrækkeligt, at den anvender strategier for virksomheders sociale ansvar;
4. mener, at social innovation bidrager væsentligt til at skabe et mere bæredygtigt og inklusivt vækstgrundlag, der kan skabe social samhørighed, til fordel for samfundet;
5. påpeger, at det for at kunne styrke iværksætterkapaciteten, professionaliseringen, betingelserne for udvikling af og vækst i de socialøkonomiske virksomheder og dannelsen af sociale innovationsklynger er afgørende at fremme udvekslinger med andre socialt innovative erhvervsledere, den akademiske verden og de sociale investorer;

Europa 2020-strategien

6. erkender, at EU er langt fra at nå de mål, der er udstukket i Europa 2020-strategien, navnlig målene for beskæftigelse, innovation og fattigdomsbekæmpelse, og at socialøkonomien bidrager til at skabe en bæredygtig, intelligent og inklusiv økonomisk model i overensstemmelse med målene for Europa 2020-strategien;
7. understreger, at socialøkonomien på grund af sin sociale og inklusive karakter tilbyder beskæftigelse til de mest udsatte befolkningsgrupper og dermed bidrager til økonomisk vækst, solidaritet og social samhørighed;
8. anmoder Kommissionen og medlemsstaterne om at inkludere de socialøkonomiske virksomheder i handlingsplanerne for beskæftigelse og social integration;
9. anmoder medlemsstaterne om i deres nationale ungdomsgarantiprogrammer at medtage foranstaltninger til fremme af iværksætterier og social innovation;
10. fremhæver, at socialøkonomiske virksomheder har vanskeligt ved at få adgang til offentlige kontrakter; opfordrer til, at deres deltagelse i offentlige udbud lettes, både ved hjælp af passende rådgivning og ved at forenkle de procedurer, de skal igennem i denne forbindelse; opfordrer til, at der i forbindelse med offentlige udbud gives forrang til tilbud, der kan skabe højst økonomisk og samfundsmæssig værdi, snarere end til den laveste pris, idet der medtages sociale eller miljømæssige kriterier i forbindelse med offentlige udbud;
11. glæder sig over reformen af direktivet om offentlige udbud, som omfatter sociale klausuler og kriterier, bl.a. med henblik på at fremme social inklusion og social innovation; opfordrer medlemsstaterne til i forbindelse med offentlige udbudsprocedurer at medtage sociale klausuler og kriterier;

Finansiering

12. beklager, at socialøkonomiske virksomheder har endnu større problemer end traditionelle

- virksomheder med hensyn til at opnå finansiering ad offentlig eller privat vej;
13. bemærker, at adgangen til finansiering hæmmes af, at lederne af kreditformidlende organer ikke har tilstrækkelig viden om disse virksomheders virkelighed; understreger behovet for at forbedre disse lederes viden vedrørende socialøkonomiske virksomheder med henblik på at lette disses adgang til finansiering;
 14. glæder sig over vedtagelsen af forordningen om europæiske sociale iværksætterfonde;
 15. fremhæver den rolle, som aksens for socialt iværksætteri i EaSI og de andre europæiske strukturfonde og programmer bør spille med hensyn til at forbedre deres finansiering;
 16. understreger, at det er nødvendigt at støtte socialøkonomiske virksomheder med tilstrækkelige finansielle midler på lokalt, regionalt og nationalt plan samt på EU-plan; mener, at det er nødvendigt at øge disse virksomheders adgang til finansiering ved hjælp af forskellige former for finansiering såsom europæiske fonde, fonde for risikovillig kapital, mikrolån og crowdfunding;
 17. opfordrer Kommissionen til at udvise størst mulig fleksibilitet med hensyn til statsstøtte til socialøkonomiske virksomheder og til at gøre det lettere for lokale og regionale myndigheder at forstå og anvende statsstøtte til disse virksomheder;
 18. opfordrer til, at der ved vurderingen af projekter under Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer tages hensyn til investeringer i socialøkonomien;

Uddannelse

19. opfordrer medlemsstaterne til i deres læse- og uddannelsesplaner at medtage iværksætterånd og socialøkonomiske principper;
20. bemærker, at visse sociale virksomheder er konkurrencedygtige og har en førende stilling i sektoren, mens andre har behov for knowhow for at kunne etablere, udvikle og lede deres virksomheder; opfordrer medlemsstaterne til at udvikle målrettede og skræddersyede uddannelsesprogrammer for iværksættere i den sociale sektor med henblik på at udvikle grundlæggende færdigheder og kendskab til virksomhedsledelse;
21. opfordrer medlemsstaterne til at fremme livslang læring blandt ældre arbejdstagere og langtidsledige med henblik på at lette deres overgang til socialøkonomien;

Støtte og fremme

22. beklager, at socialøkonomien kun nyder begrænset anerkendelse på EU-plan; mener, at bedre indsamling af data, udveksling af oplysninger og bedste praksis i EU samt større grad af formidling i medierne vedrørende socialøkonomien og dens resultater vil tilskynde til større deltagelse i socialøkonomien fra civilsamfundets side og dermed føre til, at sektoren møder større forståelse og får større anerkendelse og synlighed;
23. opfordrer Kommissionen til at foretage en komparativ undersøgelse af de nationale certificerings- og mærkningsordninger for socialøkonomien og til i tæt samarbejde med socialøkonomiske virksomheder at lette udvekslingen af bedste praksis;

24. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at fremme etablering af væksthuse for nye virksomheder i socialøkonomien;
25. opfordrer medlemsstaterne til at tage højde for bedste praksis vedrørende tilpasning af de nationale beskatningsordninger til fordel for sociale virksomheder og solidariske investeringer;
26. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

BEGRUNDELSE

EU udstak retningslinjerne for de næste år i Europa 2020-strategien med nogle meget ambitiøse målsætninger, som EU ikke bør give køb på

Den økonomiske og finansielle krise, som EU har befundet sig i de seneste år, og som heldigvis er ved at være afsluttet, har imidlertid resulteret i, at vi har fjernet os fra disse målsætninger, hvilket har fået os til at bringe den økonomiske og sociale model på banen igen med henblik på at sikre, at den fremtidige vækst ikke alene er bæredygtig, men også er i overensstemmelse med de principper om økonomisk, social og territorial samhørighed, som EU bygger på.

EU står over for vigtige udfordringer på kort sigt, såsom økonomisk og finansiell bæredygtighed, social velfærd og navnlig jobskabelse, idet der tages særligt hensyn til de mest udsatte befolkningsgrupper såsom unge, kvinder og ældre, langtidsledige, handicappede, indvandrere og romaer. Men for at tackle disse udfordringer, må EU tage højde for fremtidige udfordringer såsom den aldrende befolkning eller affolkning af landdistrikterne.

Og socialøkonomien har en central rolle at spille i forbindelse med opfyldelsen af disse målsætninger.

Socialøkonomiske virksomheder har vist sig at være mere modstandsdygtige over for økonomiske chok og har været i stand til at tilbyde innovative løsninger til fordel for den sociale samhørighed, den sociale inklusion og jobskabelse.

Desuden har socialøkonomiens virksomheder en stærk forbindelse til den lokale og regionale virkelighed, og de kan derved tilbyde løsninger, der imødekommer de konkrete behov.

Socialt iværksætteri og social innovation vil være afgørende for socialøkonomiens videre udvikling. Med henblik herpå er det nødvendigt at lægge særlig vægt på uddannelse og erhvervsuddannelse. EU er nødt til at indgyde den nødvendige innovative ånd og iværksætterånd i de unge, fra en tidlig alder.

Det er desuden nødvendigt at undgå at forveksle socialøkonomien med virksomhedernes sociale ansvar (VSA). En socialøkonomisk virksomhed er en virksomhed, hvis hovedformål er at have en social indvirkning snarere end at opnå profit til sine ejere eller aktionærer, mens VSA er udtryk for traditionelle virksomheders frivillige medtagelse af sociale og miljømæssige mål i deres forretningsprogrammer.

Social innovation og socialt iværksætteri er således nøglen til udvikling af socialøkonomien, og for at tilskynde hertil bør der gøres en indsats på følgende områder:

- Uddannelse og erhvervsuddannelse
- Bedre finansiering
- Større synlighed på europæisk og nationalt plan og udveksling af oplysninger og bedste praksis
- Fremme af udviklingen af socialøkonomien i EU og i medlemsstaterne
- Bedre retlige rammer.